

בבית המשפט העליון

בש"פ 1454/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: תומר מור

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית משפט המחוזי
בירושלים ב-עמ"ת 36243-02-18 מיום 16.2.2018
שניתנה על ידי כב' השופטת ת' בזק-רפפורט

תאריך הישיבה: ו' באדר התשע"ח (21.02.18)

בשם המבקש: עו"ד ארז בר-צבי; עו"ד מיכאל זמיר

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן-סידי

החלטה

1. בפניי בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטת ת' בזק רפפורט) בעמ"ת 36243-02-18 מיום 16.2.2018, בגדרה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (השופט ד' ש' גבאי ריכטר) במ"ת 27491-02-18 מיום 15.2.2018.

2. נגד המבקש הוגש ביום 13.2.2018 כתב אישום המייחס לו שלוש עבירות של סחר בסם מסוכן מסוג קנאביס תוך שימוש באפליקציית "טלגראם", ועבירה אחת של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, במשקל כולל של כ-18 גרם. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה לעצרו עד תום ההליכים.

3. בדיון המעצר בבית משפט השלום בירושלים הסכים בא כוח המבקש לקיומן של ראיות לכאורה (למעט באישום אחד) ולקיומה של עילת מעצר. יחד עם זאת, הציע לבית המשפט מספר חלופות מעצר.

מנגד, המשיבה התנגדה לשחרור המבקש לחלופת מעצר לאור מסוכנותו, כמשתקפת, בין היתר, משימוש באפליקציית "טלגראם", שנועדה להסוות את פעולותיו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

עוד הוסיפה המשיבה כי היה וישקול בית המשפט את שחרור המבקש, הדבר צריך להיעשות לאחר קבלת תסקיר מעצר.

4. בית משפט השלום הורה על שחרור המבקש לאחת משלוש החלופות שהוצעו על-ידו, ולפיה ישהה המבקש במעצר בית מלא בבית אחותו, בפיקוח אביו ושתי אחיותיו, תוך שיהא מפקח 24 שעות ביממה, כאשר כל אחד מהמפקחים יחתום על ערבות צד ג' בסך 7,000 ש"ח; נאסר על המבקש לעשות שימוש בכל מכשיר אלקטרוני שיש לו גישה לאינטרנט (יוכל לעשות שימוש בטלפון לא חכם); יתייצב לכל חקירה ודיון לפי דרישה; יפקיד סך של 5,000 ש"ח; ויחתום על התחייבות עצמית בסך 10,000 ש"ח.

החלטה זו נומקה, בין היתר, בעובדה כי מדובר "בסמים שאינם סמים קשים, בכמויות קטנות, ובאישומים ממוקדים מאוד", כמו גם בהיותו של המבקש נעדר רישומים פליליים.

במקביל, הורה בית משפט השלום על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המבקש עד ליום 19.3.2018. לבקשת המשיבה, ניתן צו עיכוב ביצוע ההחלטה לצורך הגשת ערר וקבלת החלטה בו.

5. ערר המשיבה לבית משפט קמא התקבל, תוך שצוין כי בית משפט השלום לא פירט בהחלטתו מדוע מצא ליתן אמון מיוחד במבקש ולחרוג מהכלל לפיו שחרור ממעצר ייעשה לאחר קבלת תסקיר מעצר, ומשכך הורה בית משפט קמא על הותרת המבקש במעצר ועל הגשת תסקיר מעצר בעניינו עד ליום 1.3.2018.

על החלטה זו הגיש המבקש את בקשת רשות הערר דנן.

6. בבקשתו טוען המבקש כי לא היה מקום לקבל את ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום, ומוסיף כי עניינו חורג מעניינו הפרטי, "שכן מדובר בהחלטה השוללת מבית המשפט הנכבד את סמכותו הטבעית לבחון חלופת מעצר בעצמו וזאת אף מבלי להיזקק לשירות המבחן בשלב הראשוני", כלשונו.

לגוף הבקשה, טוען המבקש כי בית משפט השלום הורה על שחרורו לחלופת מעצר לאחר בחינה מעמיקה של שלוש החלופות שהוצעו על-ידו, ולכן לא היה מקום להתערבות בהחלטתו.

7. מנגד, המשיבה סבורה כי דין הבקשה להידחות. המשיבה חוזרת על טיעוניה בדבר מסוכנות המבקש, המחייבת לשיטתה תסקיר של גוף מקצועי שיפרוס בפני בית המשפט תמונה רחבה טרם קבלת ההחלטה בדבר שחרור לחלופת מעצר.

8. לאחר שעיינתי בבקשה ושמעתי את הצדדים בדיון שהתקיים בפניי, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. הלכה ידועה היא כי רשות ערר על החלטה בעניין מעצר תינתן רק במקרים המעוררים שאלה משפטית, החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או בהתקיים נסיבות חריגות (בש"פ 9993/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 ((21.1.2018)).

אני סבור כי הבקשה דנן אכן נמנית עם מקרים חריגים אלה, מאחר שיש בה כדי לעורר שאלה בעלת חשיבות, המתייחסת לחיוניות תסקיר המעצר ולסמכותו של בית המשפט להורות על שחרור עציר לחלופת מעצר בהיעדרו.

9. מושכלת יסוד היא כי תסקיר מעצר נועד לשמש כעזר בידי בית המשפט הדן בבקשת מעצר עד תום ההליכים, בין היתר, בעת בחינת מסוכנות המבקש וטיב חלופות המעצר המוצעות על-ידו. יחד עם זאת, בית משפט זה שב והבהיר כי אין בית המשפט מחויב להורות על הגשת תסקיר מעצר טרם קבלת החלטה בנוגע לשחרור לחלופת מעצר (בש"פ 4014/13 מדינת ישראל נ' אזוואלו, פסקה 7 (6.6.2013)), ואין הוא כבול לתסקיר כאמור משזה הוגש (ראו החלטותיי מן העת האחרונה: בש"פ 9713/17 שקיר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (27.12.2017) (להלן: עניין שקיר); בש"פ 9599/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (14.12.2017)).

אינני סבור כי החלטת בית משפט קמא עולה בקנה אחד עם עקרונות אלה, ולפיכך מצאתי לדון בערר לגופו, ובתוך כך להציג את עמדתי ביחס למקרים שבהם נשקל שחרורו של עציר לחלופת מעצר טרם שהוגש תסקיר מעצר.

10. בפסיקת בית משפט זה צוינו מספר שיקולים לאורם נבחנת האפשרות לשחרור עציר לחלופת מעצר טרם קבלת תסקיר מעצר. כך, למשל, תגבר הנכונות להורות על שחרור העציר לחלופת מעצר בנסיבות שבהן חל עיכוב בהגשת התסקיר, באופן אשר גורר הימשכות של המעצר. זאת על דרך של הסדר ארעי עד לקבלת התסקיר, או אז תיערך בחינה מחודשת בהתאם לממצאיו (ראו והשוו: בש"פ 841/07 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (30.1.2007); בש"פ 6470/10 בן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (8.9.2010)).

11. בנסיבות המקרה שבפניי, לא נעלמו מעיניי טיעוני המשיבה ביחס למסוכנות המבקש, עליהם חזר בית משפט קמא בהחלטתו. עם זאת, מהחלטתו של בית משפט השלום עולה כי חלופות המעצר שהוצעו על-ידי המבקש נבחנו באופן יסודי ומעמיק, ונמצא כי יש בזו שנבחרה לבסוף, בשילוב התנאים והערבויות אותם קבע בית משפט השלום, כדי להפיג את מסוכנותו באופן המיטבי. בהקשר זה, יש להזכיר את יתרונה של הערכאה הדיונית בהערכת חלופות מעצר, לאור התרשמותה הבלתי אמצעית מהמפקחים המוצעים (עניין שקיר, פסקה 11). דברים אלו יפים להליך דנן, במסגרתו התייצבו המפקחים המוצעים לפני בית משפט השלום, והתאפשר לו להפנות אליהם שאלות ולהתרשם ממידת התאמתם.

12. יתרה מכך, יש להדגיש כי החלטתו של בית משפט השלום על שחרור לחלופת מעצר נשאה אופי ארעי, שכן התבקש בגדרה תסקיר מעצר, ונקבע במסגרתה כי תיערך בחינה מחודשת של השחרור לאחר קבלת התסקיר.

אכן, אין זהו ממין המקרים שבהם חל עיכוב חריג בהגשת תסקיר המעצר, כך שאי-שחרור העציר עד לקבלתו עלול לגרום לו עיוות דין ולפגוע באופן בלתי מידתי בזכויותיו. עם זאת, אני סבור כי בנסיבות העניין יש לגלות רגישות למצבו של המבקש, אשר נעדר עבר פלילי, וכן להתחשב בכך שהאישומים המיוחסים לו עוסקים בכמויות קטנות יחסית של סם מסוג קנאביס. בנסיבות האמורות, אין להקל ראש במשקלם של הערכים הניצבים על הכף, הגם שעסקינן בתקופה קצרה באופן יחסי.

13. אשר על כן, מצאתי כי יש לבטל את החלטת בית משפט קמא, ולהשיב על כנה את החלטת בית משפט השלום בדבר שחרורו של המבקש לחלופת מעצר, עד אשר יתקבל תסקיר המעצר בעניינו. חזקה על בית משפט השלום כי ישוב ויבחן את החלטתו לאחר קבלת התסקיר ובהתאם לממצאיו, ומובן כי אין בהחלטתי זו כדי לגרוע משיקול הדעת המסור לו.

14. סוף דבר, דין הבקשה להתקבל, ובהמשך לכך מתקבל הערר אף הוא.

המבקש ישוחרר ממעצר לאלתר, בכפוף לתנאים שנמנו בהחלטת בית משפט השלום מיום 15.2.2018. תסקיר המעצר בעניינו של המבקש יוגש לבית משפט השלום ביום 1.3.2018, כפי שהורה בית משפט קמא.

ניתנה היום, ז' באדר התשע"ח (22.2.2018).

ש ו פ ט